

ובל שום שיש לו, צטופסי גיטין של ה"ג כתוב שרץך לכתוב גטג וכל שום ומיניה דאית לי ולא תראי משמע שלשון זה היו כותבין גטג ואין נראה לר"ת דזימנין דאית לידי תקלה כשאין לו אלא אותו שם הכתוב גטג ואין לו מיניה וכשכותב גטג וכל שום ומיניה נראה זה הגטג של אדם אחר שיש לו שם ומיניה^א לכן נראה לר"ת וכל שום שיש לו דקמני במתני' היינו כל שמוטי בפירוש א' ומיקן ר"ת לכתוב גטג איני פלוני דמינתקי כך וכך כדארמי בגמרא^ב שנה דמינתקיא ט' מרים אחא בר הדיא דמינתקיא איה מרי^ג והא דקמני גמני' בשמו שביהודה ושם דגליל עמו משמע קתה כפי ר"ת: **והוא דאתחוק בתרי שמי**, שאלו לר"ת על מומר לעבודת כוכבים שיגרש את אשתו ולא נכתב גטג אלא שם של יהדות ולא שם של עובד כוכבים והשיב ר"ת חלילה להניח שם עובד כוכבים בתורת משה וישראל^ד והיא ראייה מדלמך בתוספתא (פ"ו ה"ו) גר שנייה שמו לשם עובדי כוכבים וגרש צו י"א) כבר פלונית וכל שם שיש לה אשה כו' ולא שהיה מתכוין לשנות שמו בעת נתיבת הגטג שאם לא יכיר שמו אין ראשיה לכתוב לו גטג כדתנן בגטג פשוט (קס"ד) חובבין י"א) ומה"ג מפרש^ה לאיש אע"פ שאין אשתו גמני ומני' דנפרכה צבאל (לקמן דף פ"ו):

והלכתא בנחמני: מתני' בראשונה היה משנה שמו ושמה שם עירו ושם עיריה אהתקין ר"ג הזקן שיהא כותב איש פלוני וכל שום שיש לו אשה פלונית וכל שום שיש לה מפני תיקון העולם: **גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל שלחו ליה בני מדינת הים לרבן גמליאל בני אדם הבאים משם לכאן שמו יוסף וקוראין לו יוחנן ויוחנן וקוראין לו יוסף היאך מגרשין גשותיהן עמד ר"ג והתקין שיהו כותבין איש פלוני וכל שום שיש לו אשה פלונית וכל שום שיש לה מפני תיקון העולם אמר רב אשי יהוא דאתחוק בתרי שמי אמר ליה רבי אבא לרב אשי רבי מרי ורבי אלעזר קיימי בוותך תניא בוותיה דרב אשי^ו היו לו שתי נשים אחת ביהודה ואחת בגליל ולו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל וגרש את אשתו שביהודה בשמו שביהודה ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל אינה מגורשת עד שיגרש את אשתו שביהודה בשמו שבגליל ושם דגליל עמו ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל ושם דיהודה עמו יצא למקום אחר וגרש באחד מהן מגורשת והאמרת שם דגליל עמו אלא שמע מינה הא דאתחוק הא דלא אתחוק שמע מינה יהיה דהוה קרו לה מרים ופורתא שרה אמרי נהרדעי מרים וכל שום שיש לה ולא שרה וכל שום שיש לה: **מתני'** אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה נמנעו מלהשביעה היתקין ר"ג הזקן שתהא נודרת ליתומים כל מה שירצו וגובה כתובתה^ז העדים חותמין על הגט מפני תיקון העולם והלל התקין פרוובול מפני תיקון העולם: **גמ'** מאי איריא אלמנה אפילו כולי עלמא גמי דהא^ח קיימא לן הבא ליפרע מנכסי יתומין^ט ולא יפרע אלא בשבועה אלמנה אצטריכא ליה סד"א משום

גליון הש"ס

רש"י ד"ה והלכתא בנחמני ב"י דעל שם שריבא ובעיקר ערך אבי כתב בשם האלוני דנמנעו שמו והיה בר אמוה דרבה בר נחמני ותלמידי ויבין דהיה שמה נחמני כשם אביו דרבה בר נחמני לא אביו היה ליה בכל עפה נחמני (עין גממ"ט פרק ו' מהל' מגרש) ויהי קורא ליה אבי נכסין אלמית כאלס שקורא אבי ואלק ליה אבי:

הגהות מהר"ב

א' תוס' ד"ה וכל שום שיש לו וכי ומיקן ר"ת לכתוב גטג איני פלוני דמינתקי וכן דלמתיקן בגמרא. ע"י רש"י פ"ו טו בהעמקו לשון ר"ת זה:

מוסף רש"י

ההל התקין פרוובול. כ"י שלל שמשני צינעין שמוטק שערותיו לית דין שיגזו מן הלוח מויל כל זמן שימנעו דהשאל לא קרין ביה לא יגמט. שאינו מובע כלום אלא הב"ד מובע, שפסקים הפקין ויכיר לנפשו (כתובות פ"ג ובר"י לעיל כ"ב ובר"י כ"ג).

מוסף תוספות

א. כי הכל יודעים שאין לאיש זה חניכה אחרת. מוס' הל"ס. ויציאו לעו על הגט. מרדכי. ב. רובא קרו לה מרים ופורתא שרה דכותב מרים דאתקריא שרה. גמ"ט. ג. ואם אין לו שום חניכה לא יכתוב כולל. לה"ש. ד. גי' פי' הר"ן: שם עכ"רם ע"כדת משה וישראל: ואין לחוש שם נכריה. רש"י. אלא שמו שבישראל הנתן לו בכניסת בריה, וכל האחרים בגלילם ביכל שום דאית ליה. ששניה שמו. מרדכי. ו. וישם ישראל לא גרש מחניכה, ויכין שכתב וכל שום שביכל שם של נכסיו. פני. וספי עדיף מלכתוב שם עכ"רם עם כדת משה וישראל. פי' הר"ן. אך יש לכוללו בהדי כל שום וחניכה. משו ר"ת פי' כ"ה. אכל פי' תוס' הל"ס: שמואל לקמן בסוף התוס'. ו. גממ"ט: ומפרש בה"ג. ו. לכתחילה, ו. ואין שם דגליל ניכר לנבין יהודה ושם יהודה אין ניכר בגליל. מרדכי. י. ואלמא שם של מקום הנתיבה עיקר. ר"ן.

זמיעוט שרה מרים וכל שום שיש לה משמע דצמד מקוס קרו לה הכי והכי וכן משמע צירושלמי (פ"ד ה"ה) על הך ברייתא דהכא מתני' כשהיה ציהודה וכתב גרש את אשתו שבגליל או שהיה ציהודה אכל אס היה ציהודה וכתב לגרש אשתו שביהודה כו' הרי זו מגורשת אמר רבי יוסי דלא תסימא צדיעבד אכל לכתמלה רץך לכתוב שניהם והכא עושה שם מקוס הנתיבה עיקר ושל מקוס הכתיבה טפל דקמני ע"כ שיגרש אשתו שבגליל בשמו שבגליל עמו כו' אכל בתוספתא^י עושה מקוס כתיבת גטג עיקר^{יא} וכן איתא התם יש לו צ' נשים אחת בגליל ואחת ציהודה צדס שבגליל ואשתו שבגליל צדס ציהודה בגליל וסם אני פלוני צביהודה עם השם שיש לי בגליל^{יב} או שהיה צמקוס אחר וכתב אחד מהן כשר רש"ג אומר אפי' כתב שם דיהודה בגליל וסם דגליל צביהודה כשר ומהתם נמי משמע דצמגרש בגליל אותה צביהודה מיירי והשאלה צראשונה היה משנה שמו ושמה קורא שינוי מה שאינו כותב אלא שם אחד משני המקומות לפי שאין מיריין צו צמקוס אחר ודומה להם שינוי שמו ושמה וכן יש לפרש שם עירו ושם עיריה והא דקאמר בצמגרש (לקמן דף פ"ו): כתב חניכתו וחניכתה כשר וכן היו נקיי הדעת צצירושלים עושים כן משמע אפילו לכתמלה אין רץך לכתוב צניהים אע"ג דגני מרים צצמקון וצירושלמי צצמקון דדוקא צדיעבד כשר אף צצניו: **אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומין אלא בשבועה**. והא לא ימנה כתיבה ליגדות מתיים ט' ואמר ריש לקיש צצ"ק צדצא צבאל (דף ט'). חוקק אין אדם פורע צתון זמנו ואמרינן התם הלכתא כוותיה ואפילו מיתמי ליפרע צלא צצועה וי"ל דהני מילי צ"ח אכל אלמנה דאית לה צצנא צית דין מתפיס לה צצרי אפי' צתון זמנה כדאשכחן צצפרק הנושא (כתובות דף ק"ב): דחיישינן צצננותי טפי לצצרי מצינות אשתו משום דכיון דאיתנהו צצנא צ"ד אמתפיניהו צצרי וא"ת הא דפרץן צצמרא מצי איריא אלמנה כו' לימא דנקט אלמנה אע"פ שהוה תון זמנה^{יג} וי"ל דטפי ה"ל לאשמועינן צצצד שאינו מנא צ"ד כגון צצעל חוב לאחר זמנו מצאלמנה^{יד} אע"פ שהיא תון זמנה כיון דאית לה צצנא צית דין: **מאי איריא אלמנה אפי' כ"ע גמי**. ואי משום צצעי למיתמי סיפא דנמנעו מלהשביעה היה ליה למיתמי אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בצצועה ונמנעו מלהשביע את אלמנה ומשי אלמנה אינטיקא ליה והוי חידוש צצאלמנה טפי מצצעל חוב ולכן נקט רישא נמי צצאלמנה: **אלמנה איצטריכא ליה**. וא"ת אלמנה נמי תמינא צצככות (כתובות דף ק"ג). הנפרעת מנכסי יתומים לא תפרע אלא בצצועה וי"ל דאיכא לאוקמא צצצושה אע"ג דצצכותות פ' אלמנה (דף י"ג): אמרינן דגרושה נמי צצעי קון מ"מ לא תפרעין מינה אלמנה דגרושה^{יז} נהי דאיכא חניגה הויה אחר זמנה אכל אלמנה אית צה תרתי דתון זמנה ואיכא נמי חניגה ועוד^{יח} דדרך תנא להשמיענו כשאין רץך להאריך צצציל כך יומר אע"פ שכבר השמיענו צצמקוס אחר כדאשכחן צצריס צצרות (דף ג').^{יט} וצצשר דוכתי:

א. מ"ט שמא דשעת כתיבה עיקר, דליכותו גיטא לשם איש המגרש ולשם האשה המתגרשת דאי שני אישכתב דלאו לשמה איכתיב, וכיון דבשעת כתיבה תליא מילתא, ע"כ בתר שמא דאתחוק בדוכתא דאיכתיב ב"י גיטא אולינן. שטיק' בשם הגמ"ט. ב. ונשו אי אשה בגליל. ר"ן. ג. והכל קורין אותו בשם זה אלא כשהוא חותם בשטר או כשקורין אותו לקרות בתורה קורין אותו בשם המובהק, להכי מני בשם חניכה לחוד. מוס' הל"ס. ד. ומה"ט נמי משומד א"צ לכתוב אלא שם יהדות בגט שהוא עיקר וכל ישראל קורין אותו בשם הזה. מוס' הל"ס. ו. ועי' לעיל בשם הר"ן ותוספתא ר"ת. יו. צריכה לישבע. מוס' הל"ס. יז. ודן[הו]. מוס' הל"ס. יח. הוא דרביעי צצצושה. מוס' הל"ס. יט. י"ל דאפי' שמעי' לה מהתם. מוס' הל"ס. יט. גבי הא דפרץן ונתנינא משעת צצצח"כ. מוס' הל"ס.

שני שמוטי בלא יוסף בלבד כאשר היו קורין אותו במדינת הים ה"ל שיה שמו ופסול. ואע"פ שהעדים מעידים עליו ומכירין אותו הוא פסול מפני שיש בו שינוי השם שקורין לו בא"י ולא תקן שיכתבו בגט וכל שום שיש לו אלא שיכתבו כל שמוטי בפירוש פלוני הנקרא פלוני ואם היו לו ג' וד' שמות צריך להזכיר את כולם בפירוש ומסתייע פתרון זה מנאי דאמרי' לו ש' שתי נשים א' ביהודה וא' בגליל וגרש את אשתו שביהודה ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל אינה מגורשת עד שיגרש את אשתו שביהודה ושם הגליל עמו ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל ושם שביהודה נמי אלמא שצריך לכתוב שני שמות פי' פלוני הנקרא פלוני ואע"פ שביהודה מגרש את אשתו צריך לכתוב שם דבבילי כי יש להושי שמא תלק אשתו ותגשא בגליל והוא ילק שם ויעירעז עליה ויאמר להם זה שמו ולא כתבת לה אני זה הגט לכן צריך לכתוב שני השמות ואם לא כתב את שניהם אינה מגורשת ואע"פ שידענו בבירור כי זה הוא הוא שכתב לה מפני שהוא דומה לשינה שמו ופסול כיון שחסר אחד מן השמות שכך התקין ר"ג הזקן ולקמן נמי אמרי' שלחו מתם איש פלוני בת פלונית קבילת גיטא מיר רב אחא בר חיורא דמיתקרי אבא מרי אלמא בפירוש צריך לכתוב פלוני הנקרא פלוני ולא שיכתוב פלוני וכל שום דאית ליה. אמר רב [אשין] והוא דאתחוק בתרי שמי פי' אם ידעו במדינת הים שיש לו שני שמות א' כאן וא' בא"י צריך לכתוב יוסף הנקרא יוחנן ואם לא כתב אלא יוסף פסול הד"ל שיה שמו אבל אם לא החזיק לתן ולא ידעו לו שם אחר אלא יוסף וכתבו יוסף ושלחו בארץ שהיו קורים לו יוחנן הגט כשר ע"י עדים המכירים כי הוא יוחנן כפי שפי' לעיל אין כאן משום שינה שמו אחר שילא ידעו לו זה השם שלא התקין ר"ג אלא בשירודים בבירור שיש לו שני שמות אבל אם לא ידעו ואיגלי מילתא שיש לו אינו נפסל בכך תניא כותיה דרב אשי היו לו שתי נשים א' ביהודה וא' בגליל וגרש אשתו שביהודה בשמו שביהודה ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל אינה מגורשת עד שיגרש אשתו שביהודה בשמו שביהודה ושם דגליל עמו ואת אשתו שבגליל בשמו שבגליל ושם דיהודה עמו יצא למקום אחר וגרש בא' מהן מגורשת והאמרת עד שיגרש בשמו שבגליל ושם דגליל עמו אלא לאו ש"מ הא דאתחוק הא דלא איתחוק ש"מ: ההוא דהוה קיי לה רובא מרים ופורתא שרה אמרי נהרדעי מרים וכל שום שיש לה ולא שרה וכל שום שיש לה פ"י כיון שהיו קורין לה בשני שמות צריך לכתוב את